

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 151

van **MAAIKE DE VREESE**

datum: 5 januari 2024

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Verweefcoaches - Werking en evaluatie

Eind juni 2020 lanceerde de toenmalige minister het project verweefcoaches (Sint-Truiden, Gent, Turnhout, Vilvoorde en Zuid-West-Vlaanderen). Onder andere de regio Zuid-West-Vlaanderen kreeg via de intercommunale Leiedal, een verweefcoach toegewezen.

Verweefcoaches kunnen worden ingezet om tot een goed nabuurschap tussen bedrijven en omwonenden te komen, om een goede relatie te onderhouden tussen het lokale bestuur, bedrijven en omwonenden.

Ter opvolging van mijn schriftelijke vraag nr. 933 van 23 september 2022 stel ik graag de volgende vragen.

1. Kan de minister een overzicht geven van alle ingezette verweefcoaches? In welke regio's zijn de coaches actief?
2. Kan de minister een overzicht geven van de werkzaamheden en de invulling van de functie van de verweefcoaches? Kan de minister een overzicht geven per coach?
3. Kan de minister een overzicht geven van het aantal behandelde dossiers in de periode 2021-2023? Kan de minister een overzicht geven in totaal en per verweefcoach?
4. Kan de minister een overzicht geven van de voornaamste knelpunten en thema's waarmee de verweefcoaches werden geconfronteerd op het terrein?
5. Hoe evalueert hij de werking van de verweefcoaches? Welke aspecten/taken moeten nog worden verfijnd?
6. Zal de minister het aantal verweefcoaches in de toekomst uitbreiden? Zo ja, kan hij dan melden hoeveel verweefcoaches er zouden bijkomen en op welke termijn?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 151 van 5 januari 2024

van **MAAIKE DE VREESE**

1. De verweefcoaches van de oproep uit 2019 waren actief op het werkingsgebied van Intercommunale Leiedal en het grondgebied van de lokale besturen Sint-Truiden, Gent, Turnhout en Vilvoorde. Op Intercommunale Leiedal na opereren de verweefcoaches niet op regionaal niveau. Ze maakten deel uit van het lokaal bestuur. De verweefcoaches kenden een verschillende startdatum maar in de loop van 2023 werden alle projectperiodes beëindigd.
2. Verweefcoaching is bedoeld om zowel bestaande bedrijvigheid in het woonwerkweefsel te behouden als om te trachten te bewerkstelligen dat leegstaande of vrijkomende sites ook als werklocatie behouden blijven.

Focust de verweefcoach op de bestaande bedrijven, dan zal de verweefcoach inzicht moeten krijgen in de bedrijven die kampen met een kantelmoment, bijvoorbeeld een uitbreidingsvraag, een knelpunt met de buurt enz. De verweefcoach neemt daarbij een bemiddelende positie in tussen de verschillende partijen en streeft naar een goede verstandhouding tussen bedrijven, de buurt en de lokale overheid. De verweefcoach begeleidt bedrijven in hun groeitraject en stuurt mee hun locatiebeslissingen in functie van de buurt en het beleid. Het is via die werkwijze dat de verweefcoach de verwevenheid van economische activiteiten in stand kan houden en robuuster kan maken. Maar om dergelijke rol te kunnen spelen, zal de verweefcoach de bedrijven moeten leren kennen. Netwerking en communicatie, zowel intern als met actoren buiten het lokaal bestuur, zijn daarom belangrijk gebleken. De verweefcoach werd vaak ook door heel verschillende diensten aangesproken telkens als er een probleem rees met bedrijven, bijvoorbeeld over laden en lossen of parkeren.

Focust de verweefcoach op de herinvulling van leegstaande sites dan betreft het in hoofdzaak sites die niet zo eenvoudig opnieuw op de markt te brengen zijn als werklocatie of waar een ontwikkelaar initieel andere plannen mee heeft. De verweefcoaches omschreven hun activiteiten op dat vlak als social engineering, match-making enz. maar de precieze activiteiten hingen uiteraard af van de fase waarin een herinvulling moest bewerkstelligd worden. In Gent lag de nadruk op een pro-actieve aanpak met de uitwerking van een bouwblokkenvisie en naderhand op het mogelijk maken van concrete voorstellen van werklocaties in de binnengebieden van bouwblokken door tussenkomsten en adviezen allerhande. De verweefcoach van Leiedal werkte op verschillende leegstaande sites maar zette daarnaast ook sterk in op locatie-advies zodat verweefbare bedrijven ook een verweven werklocatie zoals die leegstaande sites zouden overwegen.

In iedere gemeente waren er andere concrete problematieken of opportuniteiten maar bijna altijd waren aspecten van visievorming met inbegrip van allerlei ad hoc adviezen aan diensten binnen de gemeente en locatie-advies of bedrijfsbegeleiding aan de orde. De rapportering van de verschillende verweefcoaches beschrijft bijgevolg een ruim takenpakket met bovenstaande elementen als rode draad maar vaak in andere bewoordingen.

3. Bijlage 1 bevat een overzicht van dossiers per verweefcoach. De toewijzing van dossiers aan een type activiteit was deels rechtstreeks over te nemen uit de

eindrapporten. Daar waar de dossiers enkel beschreven stonden, gebeurde die toewijzing door VLAIO. Er dient bij vermeld dat de oorspronkelijke verweefcoach in Gent opgevolgd is geweest door een ander persoon. In Vilvoorde is de verweefcoach pas later gestart en maar één jaar actief is geweest. (De subsidie is bijgevolg ook deels teruggevorderd moeten worden.)

4. Uit de inhoudelijke rapportering van de verweefcoaches blijkt dat het integreren van economische activiteiten in het woonwerkweefsel vaak botst op stedenbouwkundige voorschriften.

Daarnaast ervaren verweefcoaches vanzelfsprekend uitdagingen als bewoners, bezoekers, ontwikkelaars en bedrijven geen gelijklopende belangen hebben. Een verweefcoach haalde aan dat soms één particulier of belangengroep een dossier kan verlammen. En als de visie van een (private) ontwikkelaar op de invulling van een site/zone niet strookt met de beleidsmatig gewenste invulling is het niet zo eenvoudig om tot een oplossing te komen.

Verder is er de uitdaging om eensgezindheid te bekomen tussen de verschillende gemeentelijke diensten.

Ten slotte speelt de kostprijs van renovaties van leegstaande of verwaarloosde panden vaak een rol. De hogere vastgoedprijzen vormen een belemmering om ondernemers te overtuigen zich te vestigen in een dorps- en stadskern in vergelijking met een bedrijventerrein.

5. De eerste oproep voor de aanstelling van verweefcoaches had een veeleer experimenteel karakter. De output en outcome ervan was wat moeilijk te meten. Gedurende de projecten is wel ingezet op het stimuleren van intervisie en kennisdeling tussen de verweefcoaches. Zo werd een evaluatie van het voortdurend evoluerende takenpakket van de verweefcoaches mogelijk. Ten slotte hebben de verweefcoaches zelf ook gewezen op de specifieke rol die ze speelden: die van ambassadeur van verweven werklocaties enerzijds maar ten aanzien van de buitenwereld hadden ze tevens een semi-onafhankelijk of neutraal imago waardoor ze als go between konden fungeren tussen gemeentelijke diensten en de bedrijven anderzijds. De verweefcoaches werden er bewust of onbewust toe aangezet om sterk in te zetten op netwerking, onder meer ook om opportuniteiten te detecteren. Zo zijn in Gent ook gemengde ontwikkelingen tot stand gekomen met studentenhuisvesting gecombineerd met werkplaatsen. In Turnhout heeft de herinvulling van een site geleid tot zowel een belevingscentrum als werkplek voor de sociale economie... De betrokken steden evalueren die – vaak nieuwe – taken en benaderingswijzen als positief en nemen een aantal taken over in hun reguliere werking. Ook andere steden erkennen de nood aan dergelijke figuren.

Omdat de rollen zo divers waren heb ik er wel de voorkeur aan gegeven om voor de nieuwe oproep die in 2022 werd georganiseerd, te opteren voor drie verschillende projecttypes: verweefcoaching, leegstandsbeheer en projectregie.

6. Door de nieuwe oproep zijn er vandaag twee nieuwe verweefcoaches actief in stad Beringen en gemeente Willebroek. Die laatste zal zijn rol als verweefcoach combineren met de rol als projectregisseur om leegstaande sites te reactiveren met economische functies. Ten slotte zal ook stad Gent via deze nieuwe oproep de verweefcoach verder inbedden in het ruimtelijk-economisch beleid. In Turnhout, Hasselt en Kapellen wordt ingezet op leegstandsbeheer evenals in de regio's Zuid-Oost-Vlaanderen en Zuid-West-Vlaanderen respectievelijk via de intercommunales Solva en Leiedal. In Ruiselede ten slotte zal een projectregisseur aangesteld worden. De projecten hebben een looptijd tot 2026.

De cofinanciering die van de gemeenten zelf werd verwacht, is een drempel gebleken voor de gemeenten om nieuwe taken te kunnen opnemen. Daarom wordt ook niet meteen een nieuwe oproep gelanceerd. Wel zal er gewerkt worden aan een lerend netwerk rond verweven werklocaties zodat ervaringen kunnen worden gedeeld en gemeenten zonder zo'n extra personeelslid toch ook geïnspireerd worden om op hun maat en tempo gelijkaardige activiteiten op te nemen binnen hun gemeentelijke dienst(en).

BIJLAGE

Overzicht dossiers per verweefcoach

	Gent	Turnhout	Sint-Truiden	Leiedal	Vilvoorde
Bedrijfsbegeleiding	7	2	20	-	-
Locatie-advies	34	50	-	361	27
Herontwikkeling leegstaande sites	28	17	6	28	
Visievorming waaronder adviezen	70-tal	6	5	-	9